

PROGRAM WYCHOWACZO- PROFILAKTYCZNY BURSY NR 1

**działającej w ramach
Zespołu Placówek Europejski Dom Spotkań Młodzieży**

w WARSZAWIE

Zatwierdzony przez Radę Pedagogiczną w dniu 11 września 2013 roku

OPRACOWANIE:
Katarzyna Augustowska
Anna Kita
Iwona Krop-Machalica
Teresa Matusiak

WRZESIEŃ 2013 - CZERWIEC 2018

PODSTAWA PRAWNA PROGRAMU WYCHOWAWCZEGO

Konstytucji RP

Konwencji Praw Dziecka;

Europejskiej Karty Praw Człowieka

Ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. Karta Nauczyciela

Ustawa z dnia 19 marca 2009 r. O zmianie ustawy o systemie oświaty oraz o zmianie niektórych innych ustaw (Dz. U. Z 2009 r., Nr 56)

Statut Bursy

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA EDUKACJI NARODOWEJ z dnia 12 maja 2011r. w sprawie rodzajów i szczegółowych zasad działania placówek publicznych, warunków pobytu dzieci i młodzieży w tych placówkach oraz wysokości i zasad odpłatności wnoszonej przez rodziców za pobyt ich dzieci w tych placówkach

Podstawa programowa – Rozporządzenie MENiS z dn. 23 grudnia 2008r.

ZAŁOŻENIA OGÓLNE

Bursa jest placówką zapewniającą opiekę i wychowanie uczniom w okresie pobierania nauki poza miejscem stałego zamieszkania. Zapewnia opiekę i wychowanie uczniom gimnazjów i szkół ponadgimnazjalnych dla młodzieży, w tym uczniom wymagającym stosowania specjalnej organizacji nauki, metod pracy i wychowania. Zapewnia wychowankom: całodobową opiekę; warunki do nauki; pomoc w nauce; warunki do rozwijania zainteresowań i szczególnych uzdolnień; warunki umożliwiające uczestnictwo w kulturze, sporcie i turystyce.

Działanie Bursy opiera się na wielostronnym zaufaniu, zaufaniu rodzica do dziecka, rodzica do wychowawcy, wychowawcy do dziecka i dziecka do wychowawcy.

Celem ogólnym procesu wychowania i kształcenia jest wszechstronny rozwój osobowości młodego człowieka, ukierunkowany na osiągnięcie pełnej dojrzałości w czterech podstawowych sferach: fizycznej, psychicznej, społecznej i duchowej. Wymaga to podmiotowego traktowania go – postrzegania jego godności, wolności, niepowtarzalności, praw i obowiązków.

Bursa realizuje swoje zadania we współpracy z rodzicami wychowanek, szkołą, do której uczęszczają wychowanki, oraz z poradniami psychologiczno-pedagogicznymi, w tym poradniami specjalistycznymi. Pierwotne i najważniejsze prawo wychowawcze mają rodzice, a bursa (i szkoła) przyjmuje jedynie rolę wspierającą w dziedzinie wychowania i opieki na okres pobytu wychowanki w placówce.

Funkcję tę placówka realizuje w oparciu o program wychowawczy. Jego główne założenia to:

- przygotowanie młodzieży pod względem społecznym, intelektualnym i moralnym do drogi w dorosłe życie;
- respektowanie prawa do harmonijnego i wszechstronnego rozwoju osobowości młodego człowieka;
- kształtowanie u wychowanek postaw prospołecznych i odpowiedzialności za własne czyny i słowa;
- wspomaganie wychowanek w rozpoznawaniu własnych praw i obowiązków;
- edukacja prozdrowotna;
- kształtowanie poszanowania narodowego dziedzictwa kulturowego, europejskiego i światowego;
- wpojenie zasad etyki respektujących uniwersalne wartości.

W bursie działa zespół wychowawczy do spraw okresowej oceny sytuacji wychowanków, powoływany przez dyrektora bursy. Do zadań zespołu wychowawczego należy w szczególności: diagnozowanie problemów wychowawczych wychowanków; opracowanie planu wychowawczego na dany rok szkolny; dokonywanie okresowej analizy i oceny skuteczności podejmowanych działań wychowawczych; doskonalenie metod pracy wychowawczej. W skład zespołu wychowawczego wchodzi: wicedyrektor bursy -jako przewodniczący zespołu; wychowawca grupy wychowawczej; psycholog oraz w miarę potrzeb inni specjaliści.

Podstawową formą organizacyjną pracy z wychowankami w bursie jest grupa wychowawcza. Liczbę wychowanków w grupie wychowawczej określa dyrektor w uzgodnieniu z organem prowadzącym bursę. Grupą wychowawczą opiekuje się wychowawca grupy wychowawczej.

Wymiar zajęć opiekuńczo-wychowawczych z jedną grupą wychowawczą w bursie określa tygodniowy plan zajęć, opracowany przez dyrektora bursy w uzgodnieniu z organem prowadzącym bursę.

Opiekę w bursie w porze nocnej sprawuje wychowawca grupy wychowawczej. W uzasadnionych przypadkach opiekę w porze nocnej może sprawować osoba niebędąca wychowawcą, wyznaczona przez dyrektora bursy.

Bursa prowadzi działalność przez cały rok szkolny jako placówka, w której są przewidziane ferie szkolne.

ZASADY OGÓLNE

W procesie wychowania, opieki i kształcenia nasza Bursa realizuje model humanistyczny zakorzeniony w uniwersalnych, ponadczasowych wartościach, takich jak: *dobro, godność, człowieczeństwo, prawda, szacunek, odpowiedzialność, piękno i miłość*.

W oparciu o te wartości, które także akceptują wychowanki i ich rodzice, kształtowanie i rozwijanie właściwych postaw dziewcząt odbywa się zarówno w czasie codziennych, stałych oddziaływań opiekuńczo – wychowawczych, jak i zajęć o charakterze dydaktycznym. Podstawowym czynnikiem wychowawczym jest prawidłowa realizacja zadań opiekuńczych i dydaktycznych określona w statucie bursy. Dokument ten stanowi niezbędny element towarzyszący bursowemu programowi wychowawczemu.

MISJA BURSY

We wszystkich działaniach kierujemy się wyznawanymi wartościami oraz poszanowaniem praw i godności człowieka, zgodnie z Konwencją o Prawach Dziecka oraz Konwencją o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności.

Wychowujemy młodzież w duchu uniwersalnych wartości moralnych, tolerancji, humanistycznych wartości, patriotyzmu, solidarności, demokracji, wolności i sprawiedliwości społecznej.

Działania pedagogiczne i opiekuńczo – wychowawcze orientujemy na dobro wychowanków (tworząc warunki intelektualnego, emocjonalnego, społecznego, estetycznego i fizycznego rozwoju wychowanków), a także ich dalszy los. Przygotowujemy młodzież do świadomego i racjonalnego funkcjonowania w świecie ludzi dorosłych oraz do pełnienia ważnych ról społecznych. Współdziałamy z rodzicami oraz innymi partnerami zewnętrznymi wspierającymi bursę w jej rozwoju. Diagnozujemy potrzeby i oczekiwania wychowanków i ich środowiska. Okresowo przeprowadzamy wewnętrzne badanie, diagnozowanie i ocenianie jakości pracy Bursy, a wyniki ewaluacji skutków działań statutowych i pozastatutowych wykorzystujemy do stałego doskonalenia działalności Bursy we wszystkich obszarach jej funkcjonowania.

Sylwetka absolwentki Bursy Szkolnej Nr 1

Nadrzędnym celem wychowawczym bursy jest wychowanie młodego człowieka kompetentnego intelektualnie, społecznie i moralnie, o wysokiej kulturze osobistej, odpowiedzialnego za własne czyny i słowa, świadomego swojej przynależności narodowej, aktywnego i kreatywnego, dbającego o swój rozwój fizyczny i umysłowy, wrażliwego na potrzeby innych, szanującego drugiego człowieka i otaczający świat, umiejętnie korzystającego z osiągnięć współczesnego świata, dbającego o zdrowie własne i innych.

Wychowankę naszej Bursy cechuje :

- uczciwość, wiarygodność, odpowiedzialność, wytrwałość;
- wysoka kultura osobista oraz umiejętność współżycia i współpracy z innymi;
- wrażliwość na potrzeby innych ludzi, służenie im radą i pomocą;
- poszanowanie drugiego człowieka, jego praw do samostanowienia, odmiennych poglądów, dążeń, kultur i tradycji;
- umiejętność realizowania własnych celów;
- przedsiębiorczość, kreatywność, ciekawość poznawcza i gotowość podejmowania inicjatyw;
- umiejętność samokształcenia;
- umiejętność korzystania z wiedzy i doświadczeń swoich bliskich, przyjaciół i nauczycieli;
- gotowość do uczestnictwa w kulturze;
- godność osobista, poczucie własnej wartości, otwartość w wyrażaniu swoich opinii oraz umiejętność ich obrony w sposób rzeczowy i racjonalny;
- umiejętność dokonywania odpowiednich wyborów, kierując się przy tym ogólnie przyjętymi normami społecznymi i zasadami moralnymi;
- poszanowanie i pielęgnowanie tradycji rodzinnych, lokalnych, narodowych, obywatelskich;
- troska o własne zdrowie oraz umiejętność korzystania z osiągnięć i dobrodziejstw współczesnego świata, ale także i świadomość istniejących w nim zagrożeń i niebezpieczeństw.

Model wychowawcy

Wychowawca grupy:

- doskonale zna wychowankę, uważnie jej słucha, potrafi z nią rozmawiać;
- dostrzega jej sukcesy i osiągnięcia, umiejętności, zainteresowania i zdolności;
- dba o zdrowie i bezpieczeństwo wychowanki;
- otacza indywidualną opieką każdą wychowankę;
- wspiera wychowankę w trudnych dla niej sytuacjach;
- diagnozuje na bieżąco sytuację wychowawczą w grupie;
- współpracuje z rodziną, szkołą wychowanki oraz instytucjami wspierającymi pracę opiekuńczo-wychowawczą placówki;
- toleruje i szanuje odrębność przekonań i poglądów wychowanki;
- kształtuje postawę twórczą wychowanki;
- kształtuje pozytywne postawy wychowanki wobec innych ludzi i otaczającego świata;

- reaguje na niewłaściwe zachowania wychowanki, daje jej szansę poprawy, umiejętnie wpływa na zmianę jej postawy;
- umiejętnie stosuje system nagród i kar;
- rzetelnie realizuje zadania opiekuńczo-wychowawcze poprzez odpowiednio dobraną tematykę zajęć uwzględniającą potrzeby i rozwój osobowości powierzonych wychowanek, stosowanie urozmaiconych form pracy z młodzieżą, wdrażanie do pracy zespołowej oraz do samodzielnych działań.

Zasady pracy wychowawcy z wychowanką :

- szanowanie podmiotowości i godności wychowanki;
- tworzenie atmosfery życzliwości, współpracy, szacunku i tolerancji dla odmienności, pod warunkiem, że różnice te nie są sprzeczne z prawem lub normami współżycia społecznego;
- okazywanie wychowankom zainteresowania, otwarcie się na ich problemy oraz potrzeby osobiste, oferowanie pomocy, troskliwe podejmowanie prób rozwiązywania tych problemów;
- indywidualizacja sposobów postępowania w zależności od właściwości psychofizycznych wychowanki.

Zasady współpracy wychowawców z rodzicami

Rodzice i wychowawcy współpracują ze sobą w sprawach opieki nad ich dziećmi oraz ich wychowania. Podstawą tej współpracy powinno być wzajemne zaufanie oraz rozsądne partnerstwo oparte na wzajemnym poszanowaniu praw i obowiązków.

Rodzice mają prawo do zapoznania się z Programem wychowawczym placówki i wyrażenia swojej opinii o nim, uzyskiwania informacji i pomocy w sprawach wychowania od wychowawcy i dyrektora bursy, współdecydowania o celach, metodach i formach wychowania poprzez wyrażanie swojej opinii.

Współpraca z rodzicami przybiera następujące formy:

- kontakty indywidualne i grupowe;
- rozmowy telefoniczne;
- w nagłych wypadkach – pisemne lub telefoniczne wezwanie rodziców do bursy;
- przekazywanie rodzicom informacji o ich dziecku;
- wręczanie rodzicom listów pochwalnych za wzorowe zachowanie, właściwą postawę na rzecz bursy i środowiska oraz aktywność twórczą ich dzieci.

Program Wychowawczy obejmuje sześć obszarów :

1. Opieka i wychowanie.
2. Nauka wychowanek.
3. Edukacja kulturalna.
4. Samorządność wychowanek.
5. Profilaktyka
6. Bezpieczeństwo

OBSZAR PIERWSZY

OPIEKA I WYCHOWANIE

I. Cele :

1. Rozwój osobowości wychowanek.
2. Przygotowanie wychowanek do życia społecznego i zawodowego.

II. Zadania :

1. Wspieranie wychowawczej funkcji rodziny.
2. Respektowanie praw człowieka – praw dziecka.
3. Budowanie postaw i zachowań wychowanek akceptowanych społecznie.
4. Stymulowanie i wspieranie procesu samowychowania, kształtowanie odpowiedzialności za własny rozwój i podejmowane decyzje.
5. Stymulowanie rozwoju samodzielnego myślenia i dokonywania właściwych wyborów moralnych zgodnych z przyjętymi normami.
6. Kształtowanie pozytywnej samooceny oraz podnoszenie poczucia własnej wartości wychowanek.
7. Uczenie efektywnego współdziałania w zespole i pracy w grupie (nawiązywanie i podtrzymywanie kontaktów, budowanie więzi koleżeńskich, integrowanie zespołu grupowego, tworzenie pozytywnego klimatu emocjonalnego w grupie, kształtowanie umiejętności komunikowania się i negocjacji) oraz kształtowanie odpowiedzialności za wspólne działania.
8. Kształtowanie kultury osobistej w kontaktach rówieśniczych i z dorosłymi.
9. Pomoc w przygotowaniu się do pełnienia ról społecznych (przygotowanie do małżeństwa i rodzicielstwa, do odpowiedzialnego macierzyństwa, do konstruktywnego uczestnictwa w społeczeństwie demokratycznym).
10. Kształtowanie postawy zaangażowania w życie społeczne.
11. Kształtowanie umiejętności trafnej oceny zjawisk społecznych.
12. Kulturowanie tradycji i szacunku dla dorobku narodowego, rozwijanie i umacnianie poczucia tożsamości narodowej, poczucia przynależności do społeczności lokalnej, ojczyzny, społeczności europejskiej.
13. Przygotowanie wychowanek do aktywnego poszukiwania pracy w warunkach ciągłych zmian.
14. Uczenie poszanowania przyrody i ochrony naturalnego środowiska człowieka.
15. Uczenie poszanowania wspólnego dobra.
16. Diagnozowanie potrzeb wychowanek w zakresie opieki i wychowania.
17. Poznawanie możliwości, zdolności i zainteresowań wychowanek
18. Poznawanie sytuacji materialnej wychowanki i udzielanie pomocy socjalnej.

III. Sposób realizacji zadań :

1. Zapoznanie wychowanek z prawami i obowiązkami dziecka w czasie spotkań grupowych, zapis w statucie sposobu rozwiązywania spraw spornych, respektowanie praw dziecka.
2. Zastąpienie kar konsekwencjami (stosowanie kontraktów).

3. *Dostarczanie przykładów i wzorców postępowania zgodnych z normami społecznymi i wartościami uniwersalnymi (dyskusje na temat zachowań bohaterów literackich, filmowych).*
4. *Analizowanie i wartościowanie różnych zachowań i postaw występujących w najbliższym otoczeniu, w rodzinie, w szkole, w szerszej społeczności.*
5. *Zapoznanie wychowanek z regulaminem i konsekwentne egzekwowanie jego przestrzegania, określenie reguł współżycia.*
6. *Prowadzenie systematycznej obserwacji wychowanek, rozmów indywidualnych oraz bieżące analizowanie zachowań młodzieży niezgodnych z ogólnie przyjętymi normami, zapobieganie niewłaściwym zachowaniom.*
7. *Zwracanie uwagi na kulturę życia codziennego, zapoznanie wychowanek z zasadami savoir – vivre.*
8. *Stwarzanie sytuacji do kształtowania pozytywnej samooceny oraz podnoszenia poczucia własnej wartości (budowanie samorządności wychowanek i współodpowiedzialności za wykonywane zadania, stosowanie demokratycznego stylu kierowania, wdrażanie w praktyce przyjaznych i życzliwych relacji.)*
9. *Ćwiczenia z zakresu wyrażania uczuć, emocji, uświadamianie własnej wartości, akceptacji (warsztaty z psychologiem).*
10. *Stwarzanie warunków do prezentacji własnego punktu widzenia, argumentowania i obrony własnego zdania.*
11. *Zorganizowanie zajęć z zakresu komunikacji interpersonalnej.*
12. *Prowadzenie warsztatów integracyjnych.*
13. *Wdrażanie w praktyce przyjaznych i życzliwych relacji wychowawca – wychowanka.*
14. *Organizowanie spotkań z lekarzem/ pielęgniarką, psychologiem/ seksuologiem na temat problemów okresu dojrzewania psychoseksualnego.*
15. *Spotkania z instruktorem z Urzędu Pracy dotyczące aktywnych metod poszukiwania pracy.*
16. *Organizowanie zajęć pozytywnej autoprezentacji.*
17. *Organizowanie spotkań grupowych (ogólnobursowych) z okazji rocznic, świąt państwowych, lokalnych uroczystości wynikających z tradycji bursy.*
18. *Zapoznajowanie wychowanek z kroniką bursy i sylwetką Patrona.*
19. *Organizowanie święta „Dni Patrona”.*
20. *Organizowanie wycieczek w celu zwiedzania Warszawy, przeprowadzenie konkursu wiedzy o Warszawie.*
21. *Prezentacja regionów Polski, z których pochodzą wychowanki poprzez pogadanki, konkursy plastyczne, konkursy wiedzy.*
22. *Organizowanie spotkań z postaciami, samorządowcami.*
23. *Uczestniczenie w uroczystościach państwowych związanych ze świętami narodowymi organizowanych w stolicy.*
24. *Prowadzenie dyskusji na tematy społeczno – polityczne na podstawie „prasówek” z czasopism oraz wspólne oglądanie publicystycznych programów TV.*
25. *Promowanie postaw proekologicznych (gazetki na tablicach ogłoszeń w grupach, dyskusje i podejmowanie działań służących poprawie stanu środowiska – udział w akcji Sprzątanie świata).*
26. *Organizowanie prac społecznych na terenie bursy.*
27. *Rozmowy indywidualne uświadamiające konieczność oszczędnego korzystania z energii elektrycznej i wody.*
28. *Rozmowy indywidualne z wychowankami dotyczące ich sytuacji materialnej, objęcie pomocą socjalną wychowanek znajdujących się trudnej sytuacji.*

OBSZAR DRUGI

NAUKA WYCHOWANEK

I. Cele :

1. Zapewnienie wychowankom optymalnych warunków do przygotowania się do zajęć szkolnych.
2. Wdrażanie młodzieży do systematycznej i efektywnej nauki.
3. Wyrównywanie szans.

II. Zadania :

1. Zapewnienie bezpieczeństwa i higieny warunków nauki i pracy.
2. Rozwijanie umiejętności efektywnej nauki.
3. Wspomaganie wychowanek szczególnie uzdolnionych.
4. Udzielanie wsparcia i pomocy w przypadku trudności i niepowodzeń szkolnych.
5. Współpraca z wychowawcami klas, z pedagogami szkolnymi oraz innymi nauczycielami w zakresie osiągniętych przez wychowanki wyników w nauce i zachowaniu oraz frekwencji.
6. Przeciwdziałanie złym nawykom i przyzwyczajeniom utrudniającym wychowankom efektywną naukę.
7. Budzenie ciekawości poznawczej.

III. Sposoby realizacji zadań :

1. *Wyposażanie uczelni – pokoiów cichej nauki i pokoiów mieszkalnych w stanowiska sprzyjające efektywnej nauce ze zwróceniem uwagi na odpowiednie oświetlenie, właściwe biurka, krzesła.*
2. *Zwracanie uwagi na obowiązek zachowania ciszy w placówce w czasie nauki własnej.*
3. *Systematyczna kontrola frekwencji wychowanek podczas nauki własnej oraz racjonalnego wykorzystania przez nie czasu przeznaczonego na obowiązkową naukę.*
4. *Zapoznanie wychowanek z technikami uczenia się.*
5. *Zapoznanie dziewcząt z zasadami higieny pracy umysłowej (zajęcia grupowe, pogadanka, rozmowy indywidualne).*
6. *Dostarczenie wiedzy na temat racjonalnego wykorzystania czasu przeznaczonego na naukę.*
7. *Umożliwianie wychowankom korzystania z podręcznej lektury szkolnej, encyklopedii, słowników i czasopism.*
8. *Umożliwienie wychowankom szczególnie uzdolnionym zamieszkania w pokojach dwuosobowych.*
9. *Umożliwienie wychowankom udziału w kołach zainteresowań, kursach, realizacji własnych zainteresowań i uzdolnień.*
10. *Organizowanie pomocy koleżeńskiej wychowankom mającym trudności w nauce.*
11. *Rozmowy osobiste i telefoniczne z wychowawcami i innymi nauczycielami szkół, do których uczęszczają wychowanki.*
12. *Organizowanie konkursów z różnych dziedzin wiedzy.*

OBSZAR TRZECI

EDUKACJA KULTURALNA

I. Cele :

1. Rozbudzanie potrzeb kulturalnych wychowanek.
2. Uczestnictwo w życiu kulturalnym.
3. Propagowanie kulturalnych form spędzania czasu wolnego.

II. Zadania :

1. Rozwój zainteresowań.
2. *Pomoc w odkrywaniu własnych możliwości, talentów i ich twórczym wykorzystaniu.*
3. Kształtowanie postawy szacunku dla polskiego dziedzictwa kulturowego w dobie globalizacji przekazu oraz kultury masowej.
4. Wytwarzanie w wychowankach nawyku korzystania z szerokiej oferty medialnej.
5. Wyrabianie nawyku sięgania po książkę jako unikalną formę kontaktu z dobrodziejstwem kultury, myśli i słowa.
6. Kształtowanie umiejętności odczytywania różnorodnych tekstów kultury: obrazów, przekazów multimedialnych, tekstów obecnych w życiu codziennym i ich trafnej interpretacji, poruszania się w obszarach kultury symbolicznej.
7. Zapoznanie z dorobkiem kulturowym narodu.
8. Dbałość o wzbogacanie zasobu słownictwa wychowanek.
9. Pielęgnowanie tradycji bursy.
10. Rozwijanie krajoznawstwa i turystyki.

III. Sposoby realizacji zadań :

1. *Dostarczanie informacji o imprezach kulturalnych odbywających się w stolicy.*
2. *Uczestniczenie w różnych formach kultury - organizowanie grupowych wyjść do kin, teatrów, filharmonii, muzeów, na koncerty, wystawy prezentujące dorobek kulturowy.*
3. *Pogadanki na temat ostatnio przeczytanej książki, obejrzanego filmu.*
4. *Systematyczne wzbogacanie zbiorów bibliotecznych.*
5. *Propagowanie ciekawej książki, filmu, spektaklu m.in. przez działalność sekcji kulturalnej.*
6. *Motywowanie do aktywności poprzez prezentację osiągnięć wychowanek (pokazy artystyczne wychowanek podczas imprez wynikających z tradycji bursy, wystawy prac plastycznych, literackich, publikacje na łamach gazetki bursy).*
7. *Organizowanie konkursów wzbogacających słownictwo np. recytatorskich, ortograficznych, wieczorów poezji, montażu literacko-muzycznych.*
8. *Udział w zajęciach organizowanych przez stołeczne domy kultury.*
9. *Organizowanie imprez wynikających z tradycji bursy.*
10. *Prowadzenie kroniki bursy.*
11. *Zorganizowanie Świąta patrona Bursy.*
12. *Utworzenie i działalność koła krajoznawczo – turystycznego*
13. *Organizowanie wycieczek krajoznawczo - turystycznych.*

OBSZAR CZWARTY **SAMORZĄDNOŚĆ WYCHOWANEK**

I. Cele :

1. Przygotowanie młodzieży do podejmowania społecznej odpowiedzialności.

II. Zadania :

1. Uświadomienie wychowankom ich praw i obowiązków.
2. Rozwijanie umiejętności współpracy i współżycia w grupie oraz planowania działań na rzecz społeczności bursy i ich efektywnej realizacji.
3. Wspieranie inicjatyw młodzieży.
4. Wdrażanie wychowanek do prac społecznych na terenie bursy.
5. Rozwijanie w wychowankach poczucia przynależności do społeczności bursy.
6. Oparcie pracy samorządu na bazie potrzeb i oczekiwań młodzieży.
7. Kształtowanie zachowań prospołecznych oraz postaw odpowiedzialności za własne postępowanie i powierzone zadania.
8. Motywowanie Rady Młodzieży do godnego i zaangażowanego reprezentowania mieszkanek bursy.
9. Powołanie i działalność Rady Rodziców.

III. Sposoby realizacji zadań :

1. *Przekazanie wiedzy dotyczącej praw i obowiązków wynikających z faktu bycia wychowanką bursy.*
2. *Wyłonienie przedstawicielek samorządu.*
3. *Tworzenie warunków i sytuacji wychowawczych do różnorodnej aktywności młodzieży.*
4. *Umożliwianie wychowankom wejścia w różne role – inicjatora, koordynatora, wykonawcy.*
5. *Współdziałanie wychowanek w codziennym życiu placówki, opiniowanie we wszystkich sprawach dotyczących działalności bursy.*
6. *Realizacja zadań poszczególnych sekcji młodzieżowych.*
7. *Organizacja imprez w bursie.*
8. *Organizowanie wspólnych wycieczek i wyjść.*
9. *Realizowanie systemu pracy samorządowej – „grupa gospodarzem miesiąca”.*
10. *Współpraca Rady Młodzieży z gronem pedagogicznym m. in. poprzez udział w posiedzeniach Rady Pedagogicznej.*
11. *Powołanie gazetki bursowej.*

OBSZAR PIĄTY **PROFILAKTYKA**

I. Cele :

1. Ochrona wychowanek przed uzależnieniami i zagrożeniami cywilizacyjnymi.
2. Ujawnienie osób o najwyższym ryzyku dysfunkcjonalności i zapobieganie rozwojowi zaburzeń.
3. Kształtowanie postawy dbałości o własne zdrowie – promocja zdrowego stylu życia oraz aktywnego spędzania czasu wolnego.
4. Kształtowanie systemu wartości wychowanek.
5. Rozwój emocjonalny wychowanek.

II. Zadania :

1. Uświadomienie wychowankom zagrożeń, które mogą uniemożliwić realizację ich marzeń (agresja, uzależnienia, sekty, depresja).
2. Opracowanie i realizacja programów profilaktycznych.
3. Szczególna troska o młodzież z rodzin zaniedbanych.
4. Interwencja i wsparcie w przypadku wystąpienia dysfunkcji.
5. Rozwijanie u wychowanek poczucia własnej wartości i pozytywnej samooceny, brania odpowiedzialności za własne decyzje.
6. Kształtowanie u wychowanek właściwych postaw i hierarchii wartości.
7. Wdrażanie do dbałości o stan zdrowia i nawyki higieniczne.
8. Propagowanie aktywnych form spędzania czasu wolnego.
9. Kształtowanie nawyku rozwijania własnych predyspozycji w zakresie dyscyplin sportowych.
10. Promowanie edukacji rówieśniczej.

III. Sposoby realizacji zadań :

1. *Wdrażanie i realizacja programu profilaktycznego placówki.*
2. *Dostarczanie wychowankom informacji na temat uzależnień i zagrożeń oraz zdrowotnych i społecznych konsekwencji zachowań ryzykownych poprzez: pogadanki, spotkania ze specjalistami, dyskusje, projekcje filmów, teatr, organizacje happeningów, konkursów.*
3. *Dostarczanie wiedzy na temat racjonalnego żywienia oraz szkodliwości stosowania diet odchudzających.*
4. *Wykorzystanie doświadczeń osób mających kłopoty zdrowotne na skutek stosowania diet odchudzających poprzez wywiady, prezentacje choroby i jej leczenia.*
5. *Spotkania z lekarzami, policjantami celem zapoznania ze skutkami uzależnień oraz środkami prewencyjnymi w sytuacjach zagrożeń.*
6. *Promowanie pozytywnych postaw społecznych.*
7. *Prezentacja prac plastycznych i plakatów promujących zdrowy styl życia.*
8. *Włączenie się w ogólnopolskie akcje „Dzień bez papierosa” i „Dzień walki z AIDS”.*
9. *Zorganizowanie cyklu zajęć integracyjnych w celu lepszego poznania się wychowanek w obrębie grupy, budowania poczucia akceptacji i przynależności.*
10. *Prowadzenie zajęć adaptacyjnych dla wychowanek rozpoczynających swój pobyt w placówce, pomoc w integrowaniu nowoprzyjętych wychowanek z grupą (wspólne spotkania, zabawy, wycieczki).*

11. *Organizowanie zajęć o tematyce psychoedukacyjnej z wykorzystaniem psychodramy, warsztatów, dyskusji itp. – treningi asertywności, negocjacji i mediacji, skutecznego porozumiewania się, rozpoznawania wartości moralnych, dokonywania wyborów i hierarchizacji wartości.*
12. *Dostarczanie wzorów zachowań asertywnych.*
13. *Pomoc w nabywaniu przez wychowanki/Kształtowanie u wychowanek umiejętności rozwiązywania konfliktów i radzenia sobie w trudnych sytuacjach życiowych (wsparcie i pomoc w rozwiązywaniu problemów).*
14. *Prowadzenie zajęć antystresowych – uczenie sposobów radzenia sobie ze stresem i napięciami emocjonalnymi, odreagowania lęku (scenki psychodramatyczne).*
15. *Stosowanie technik relaksacyjnych.*
16. *Realizacja programów profilaktycznych przez Wojewódzką Stację Sanitarno – Epidemiologiczną w Warszawie.*
17. *Współpraca z poradnią psychologiczno-pedagogiczną, konsultacje, organizacja treningów, warsztatów, itp.*
18. *Szkolenia nauczycieli w zakresie profilaktyki uzależnień.*
19. *Diagnozowanie sytuacji rodzinnej wychowanek, wywiad, rozmowy.*
20. *Prowadzenie diagnozy samopoczucia wychowanek.*
21. *Dostarczenie wiedzy na temat radzenia sobie z depresją.*
22. *Diagnozowanie sytuacji szkolnej – rozpoznanie rodzaju trudności w nauce, pomoc w odrabianiu lekcji, współpraca ze szkołą.*
23. *Nawiązanie przez nauczycieli bliskiego kontaktu z wychowankami, budowanie atmosfery zaufania, życzliwości i bezpieczeństwa poprzez pomoc w rozwiązywaniu codziennych problemów.*
24. *Korygowanie nieprawidłowych zachowań wychowanek.*
25. *Rozmowy indywidualne na temat higieny osobistej i otoczenia.*
26. *Organizacja konkursu czystości.*
27. *Organizowanie zajęć z zakresu pierwszej pomocy przedmedycznej w zagrożeniach życia.*
28. *Propagowanie zdrowego stylu życia i spędzania czasu wolnego bez używek.*
29. *Zachęcanie do aktywnych form spędzania czasu wolnego: umożliwianie korzystania z basenu, rozgrywki piłki siatkowej, tenisa stołowego, bieganie.*
30. *Zapoznanie wychowanek z wybranymi zagadnieniami z Ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.*

OBSZAR SZÓSTY

BEZPIECZEŃSTWO WYCHOWANEK

I. Cele :

1. Wzmocnienie bezpieczeństwa wychowanek.

II. Zadania :

1. Przeciwdziałanie agresji.
2. Eliminowanie wszelkich form przemocy oraz innych społecznie nieakceptowanych zachowań, zapewnienie wychowankom poczucia bezpieczeństwa.
3. Kształtowanie postaw społecznych przeciw agresji i przemocy.
4. Podnoszenie wrażliwości i odpowiedzialności wszystkich podmiotów w odniesieniu do wszelkich przejawów agresji i przemocy rówieśniczej.
5. Edukacja prawna z zakresu bezpieczeństwa.
6. Współpraca z jednostkami zewnętrznymi w zakresie wzmocnienia bezpieczeństwa.
7. Ochrona wychowanek przed niepożądanymi treściami w Internecie.

III. Sposoby realizacji zadań :

1. *Zapewnienie całodobowej opieki wychowawczej.*
2. *Systematyczne diagnozowanie zjawiska agresji i przemocy oraz innych zjawisk patologicznych.*
3. *Udzielanie pomocy ofiarom przemocy oraz oddziaływanie na sprawców przemocy (procedury postępowania w zał.).*
4. *Uświadamianie nauczycielom i pracownikom bursy prawnej odpowiedzialności za zapewnienie bezpieczeństwa wychowankom na terenie bursy.*
5. *Prowadzenie szkoleń dla nauczycieli podnoszących poziom wiadomości i umiejętności z zakresu zapewnienia bezpieczeństwa młodzieży.*
6. *Współpraca bursy z rodzicami wychowanek lub Radą Rodziców.*
7. *Współpraca z jednostkami zewnętrznymi w zakresie wzmocnienia bezpieczeństwa (policja, straż miejska, sanepid, poradnia psychologiczno – pedagogiczna).*
8. *Przeprowadzenie pogadarek przez specjalistów z zewnątrz celem zapoznania młodzieży ze środkami prewencji w sytuacjach zagrożenia.*
9. *Realizacja programów profilaktycznych przez Wydział Profilaktyki i Promocji Straży Miejskiej m. St. Warszawy.*
10. *Zapoznanie wychowanek z przepisami bezpieczeństwa w miejscach publicznych, Instrukcją przeciwpożarową oraz planem ewakuacji bursy, przeprowadzenie próbnych alarmów.*
11. *Bieżąca kontrola noszenia przez wychowanki identyfikatorów.*
12. *Zainstalowanie oprogramowania w komputerach zabezpieczającego dostęp do treści zagrażających rozwojowi (w szczególności do treści pornograficznych i obrazów przemocy).*
13. *Realizacja programów wsparcia rówieśniczego: „Nasze spotkania”, „Program rówieśniczego doradztwa”.*
14. *Pomoc w rozwiązywaniu konfliktów rówieśniczych, wsparcie w trudnościach, pomoc w nauce.*
15. *Zapoznanie wychowanek z profilaktyką grypy AH1N1.*

MONITOROWANIE I EWALUACJA

Z uwagi na specyfikę programu i czas realizacji zaplanowany na okres kształcenia wychowanka w szkole, monitorowania i ewaluacji należy dokonywać na bieżąco, jak i w pewnych odstępach czasowych w zależności od rodzaju oddziaływań i sposobu ich realizacji.

Plany, wychowawczy roczny i wychowawcze grup, będące wypadkową pracy w bursie powinny być wnikliwie analizowane i podsumowywane w I i II semestrze. Zadania i formy realizacji w nich zawarte należy monitorować i dokonywać ich ewaluacji. Pozwoli to na bieżące modyfikowanie przebiegu procesu wychowawczego. Systematyczna praca z wychowankiem, sposób jego funkcjonowania w szkole i w bursie dają możliwość opracowania diagnozy i prognozy oraz indywidualnego programu wychowawczego w wypadkach koniecznych zawartych w „Kartach obserwacji wychowanka”. Bieżące i etapowe monitorowanie wszelkich jego poczynań ułatwią dokonywanie rocznych podsumowań.

W monitorowaniu i ewaluacji niezbędne są także informacje pozyskiwane od rodziców, wychowawców, trenerów w trakcie wywiadów, rozmów indywidualnych podczas ich pobytu w bursie.

Różnorodność sposobów oceny, pozwalająca na dostosowanie form i metod pracy do potrzeb i oczekiwań, właściwa ich modyfikacja, mają niewątpliwy wpływ na powodzenie realizacji programu.

Program wychowawczy realizowany jest przez okres pobytu wychowanki w placówce, tj. przez 3 do 4 lat. Program podlega ewaluacji po 3 latach jego realizacji. Integralną częścią programu wychowawczego jest ewaluacja formatywna, która powinna odpowiedzieć na pytanie – czy i w jakim stopniu podejmowane oddziaływania wychowawcze wpływają na wychowanki, ich wiedzę, umiejętności i postawy, a więc umożliwia uzyskanie informacji zwrotnej dotyczącej danych działań wychowawczych. Analizy procesu, który dokonuje się w placówce pod wpływem programu wychowawczego można przeprowadzać w fazie początkowej, w trakcie prowadzenia działań, a przede wszystkim po ich zakończeniu na podstawie:

- obserwacji zachowań wychowanek,
- wywiadów indywidualnych i grupowych,
- ankiet przeprowadzanych wśród wychowanek, ich rodziców i wychowawców bursy,

- udziału wychowanek w imprezach i przedsięwzięciach organizowanych na terenie bursy,
- działalności Rady Młodzieży w bursie,
- aktywności wychowanek, podejmowaniu przez nie własnych inicjatyw,
- analizy osiągnięć wychowanek,
- analizy trudnych przypadków wychowawczych,
- analizy dokumentów placówki.

Telefony do placówek służby zdrowia :

Szpital Dziecięcy ul. Kopernika – 826 80 21

Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej ul. Mariańska 1 –
624 30 78, 620 49 55

Szpital na Solcu – cent. – 625 22 31

Przychodnia ul. Konwiktorska – 831 35 52

Telefony do Policji :

Posterunek ul. Wilcza – 603 70 55

Posterunek ul. Zakroczymska – 603 74 95 dzielnicowa Agnieszka Kudlak

PROGRAM PROFILAKTYKI DLA WYCHOWANEK BURSY NR 1

**działającej w ramach
Zespołu Placówek Europejski Dom Spotkań Młodzieży
w WARSZAWIE**

Zatwierdzony przez Radę Pedagogiczną w dniu 11 września 2013 roku

Program opracowały: Iwona Krop - Machalica

Anna Samplawska

Małgorzata Kwiecień

Justyna Majek

WRZESIEŃ 2013 - CZERWIEC 2018

Podstawą prawną dla zbudowania programu profilaktyki są:

- Ustawa z dn. 7 IX 1991r. o systemie oświaty
- Ustawa o przeciwdziałaniu narkomanii z dn. 24 IV 1997r.
- Rozp. MEN z dn. 15 I 2001r. w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno – pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach
- Konwencja o Prawach dziecka z dn. 20 XI 1989r.
- Ustawa z dn.26 X 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, nowelizacja z dn. 12 IX 1996r.

- Ustawa z dn. 9 XI 1995r. o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu
- Ustawa z dn. 19 VIII 1994r. o ochronie zdrowia psychicznego

I. WYCHOWANIE I PROFILAKTYKA W BURSIE

Wychowanie w Bursie Nr 1 w Warszawie jest stałym procesem doskonalenia się wychowanek, który poprzez swoje wybory i działania rozwija się, budzi swoją aktywność intelektualną, rozwija postawy i zachowania cenione i pożądane w społeczeństwie. Rola wychowawców ogranicza się do towarzyszenia wychowankowi w tym rozwoju i stwarzania takich warunków, które ten rozwój umożliwiają.

„Wychowanie jest procesem w którym wychowanek ma dojść do pełni osobowego rozwoju poprzez :

- ukształtowanie prawego charakteru
- budowanie poczucia odpowiedzialności za własny rozwój i dobro wspólne
- uznanie i przestrzeganie norm społecznych
- budowanie postawy życzliwości i miłości do ludzi
- uświadamianie, stawianie sobie i realizowanie celów życiowych ”.

Zatem tworzenie porządku i ładu w otoczeniu wychowanki: fizycznego, emocjonalnego, społecznego i duchowego jest głównym zadaniem wychowawców bursy. Szczególnie należy dbać o ład moralny i duchowy, ponieważ dzięki nim dokonuje się integracja poszczególnych sfer życia człowieka i jego wszechstronny rozwój. Wskazywanie wartości, pomoc w ich uzewnętrznianiu oraz zabezpieczenie przed tym, co mogłoby ten proces niszczyć, są stale obecne w pracy wychowawczej. Prowadzenie młodego człowieka do rozpoznania i wyboru dobra, jak i zabezpieczenie go przed złem należy do stałej troski wychowawców.

Wskazywanie ideału i pomoc w dążeniu do niego, oraz ochrona i ingerowanie, gdy pojawia się na tej drodze zagrożenie, stanowią stałe elementy wychowania.

Ochroną człowieka, dziecka, ucznia, wychowanki przed wszelkimi zakłóceniami rozwoju zajmuje się profilaktyka.

Prowadzenie młodzieży w rozwoju ku dojrzałości jest zarówno wychowaniem, jak i profilaktyką.

Takie widzenie wychowania i profilaktyki stawia szczególne wymagania wychowawcom bursy. Do dobrego wypełniania własnych zadań niezbędna jest wiedza nie tylko o współczesnych, cywilizacyjnych zagrożeniach, ale przede wszystkim o naturze człowieka i celu życia ludzkiego, jak również o mechanizmach psychologicznych, potrzebach emocjonalnych prowadzących do destrukcyjnych zachowań. Okres kształtowania się osobowości młodego człowieka, jego późniejszych postaw, zależy od wyborów jakich dokonuje w tym czasie, tym samym nierzadko stwarza on zagrożenie dla samego siebie. Stąd też ogromna i odpowiedzialna rola wychowawcy, którego zadaniem jest ochrona przed złym wyborem, a także budowanie dobrych, zdrowych relacji między wychowanką i wychowawcą, wzajemne zaufanie i umiejętność prawidłowej komunikacji.

Uczniowie szkół ponadgimnazjalnych wchodzą w ostatnią fazę okresu dojrzewania wprowadzającą w dorosłe życie, ważne jest więc aby byli do tego możliwie jak najlepiej przygotowani.

Według Barbary i Grzegorza Paziów uczeń kończący szkołę powinien posiadać następującą wiedzę i umiejętności :

„- wiedza na temat odległych i bezpośrednich konsekwencji używania różnych środków odurzających,

- możliwość pełnienia roli lidera w przedsięwzięciach dla młodszych kolegów,

- umiejętność rozwijania relacji społecznych i samodzielności,

- umiejętność samokontroli”.

Bursa realizuje zadania opiekuńczo – wychowawcze wspierające wszechstronny rozwój ucznia. Do realizacji tych zadań konieczne jest opracowanie, obok programów wychowawczych – programów profilaktycznych, których realizacja pozwoli na wyposażenie ucznia w wiedzę i umiejętności niezbędne w budowaniu dojrzałej osobowości, nauczanie postaw asertywnych w sytuacjach zagrożeń, rozumienie oraz umiejętne stosowanie norm społecznych i systemu wartości.

II. OPIS PODMIOTÓW BURSY I ŚRODOWISKA LOKALNEGO – DIAGNOZA ZAGROŻEŃ

Bursa Nr 1 jest placówką skupiającą dziewczęta (15 – 20 lat) z warszawskich szkół ponadpodstawowych w czterech grupach wychowawczych.

- Środowisko rodzinne wychowanków jest bardzo zróżnicowane. Okres dorastania przypadający na lata pobytu w bursie, jest okresem pomiędzy dzieciństwem a dorosłością, w czasie którego dokonuje się wiele intensywnych, jakościowych zmian w osobowości człowieka. Zmiany te powodowane intensywnym rozwojem biologicznym, mają swój wyraz w emocjonalności i duchowości, od dążenia do większej samodzielności, aż po określenie własnej tożsamości. Jest to czas podatny na zakłócenia i podejmowanie zachowań ryzykownych.

Zachowania ryzykowne to działania zwiększające prawdopodobieństwo pojawienia się niekorzystnych psychologicznych, społecznych i zdrowotnych konsekwencji, a więc zaburzających prawidłowy rozwój.

Ryzyko, na jakie jest narażona jednostka, można określić wspólnym zestawem

podstawowych czynników ryzyka :

- warunki rodzinne: sytuacja materialna, konflikty rodzinne, choroba psychiczna w rodzinie, słaba więź z rodzicami, dezorganizacja rodzinna, zaburzenia w komunikowaniu się;
- problemy emocjonalne: maltretowanie w dzieciństwie, apatia lub ośpienie emocjonalne, niedojrzałość emocjonalna, stresujące zdarzenia życiowe, niska samoocena, brak kontroli emocji;
- problemy szkolne: niepowodzenia w nauce, demoralizacja szkolna;
- problemy interpersonalne: odrzucenie przez rówieśników, alienacja i izolacja;
- kontekst ekonomiczny: zdeintegrowane środowisko sąsiedzkie, dyskryminacja rasowa, bezrobocie, skrajna nędza;
- upośledzenie fizyczne: komplikacje okołoporodowe, uszkodzenie narządów zmysłów, upośledzenie organiczne, zaburzenie równowagi neurochemicznej;
- opóźnienia rozwoju: inteligencja poniżej normy, niekompetencja społeczna, deficyt uwagi, trudności w czytaniu, brak odpowiednich nawyków i umiejętności związanych z pracą.

Do najważniejszych czynników chroniących młodzież przed podejmowaniem zachowań ryzykownych zalicza się:

- silną więź emocjonalną z rodzicami,
- zainteresowanie nauką szkolną,
- regularne praktyki religijne,
- szacunek do norm, wartości, autorytetów,
- stała opieka sprawowana przez osoby dorosłe,
- zdolności umożliwiające dobre wyniki w nauce,
- umiejętność rozwiązywania problemów,
- wrażliwość społeczną,
- poczucie własnej skuteczności.

Wychowanie i profilaktyka są to procesy współlistniejące i uzupełniające się nawzajem. Przyjmując wychowanie jako prowadzenie dziecka do rozpoznania i wyboru dobra, profilaktyka będzie zabezpieczeniem go przed złem. Profilaktyka jest więc uzupełnieniem i poszerzeniem działań wychowawczych. Głównym celem profilaktyki szkolnej jest chronienie uczniów przed zagrożeniami. W związku z tym, celami pierwszorzędowej profilaktyki szkolnej są działania skupiające się na osłabieniu czynników ryzyka i wzmocnieniu czynników chroniących.

Bursa jako placówka opiekuńczo – wychowawcza przygotowuje ucznia do aktywnego życia społecznego. Wychowanka przebywa w bursie kilka lat, dlatego też istnieje konieczność uczestniczenia wychowanek i wychowawców w rozwiązywaniu problemów środowiska w którym żyją. Podstawę do organizacji pracy bursy stanowią dokumenty:

- Regulamin Bursy Nr 1 jako załącznik do Statutu Bursy, na którym w pracy profilaktycznej należy się oprzeć,
- Plan Pracy Opiekuńczo – Wychowawczej,
- Procedury postępowania z młodzieżą w sytuacjach zagrożenia,
- Podstawy Programu Wychowania.

Aby program profilaktyczny bursy mógł być realizowany skutecznie i przynieść oczekiwane efekty, powinien być oparty na współpracy wszystkich podmiotów zainteresowanych wychowaniem młodego człowieka właściwie przystosowanego do życia w społeczeństwie, radzącego sobie z wymogami życia. Przewidywana jest współpraca z kadrą pedagogiczną szkoły, wychowawcami, środowiskiem lokalnym, rodzicami:

Kadra pedagogiczna bursy:

- podnoszenie kwalifikacji zawodowych,
- dbanie o prawidłowy przebieg informacji,
- planowanie i sprawna organizacja,
- czuwanie nad spójnością oddziaływań profilaktycznych i wychowawczych wszystkich pracowników pedagogicznych,
- współpraca z rodzicami,
- dbałość o poczucie bezpieczeństwa i akceptacji wychowanka w grupie,
- integracja grupy wychowawczej.

Rodzice:

- pedagogizacja,
- podejmowanie wspólnych celów i zadań.

Instytucje:

- pomoc w realizacji celów i zadań,
- pomoc finansowa,

* placówki oświatowo – opiekuńcze: Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna, Poradnia Uzależnień, Ośrodek Pomocy Społecznej:

- pomoc uczniom przejawiającym trudności w zachowaniu i szkole,
- pomoc uczniom z rodzin uzależnionych i patologicznych,
- pomoc rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji materialnej,
- udział w prelekcjach organizowanych przez psychologów, pedagogów, lekarzy specjalistów,
- * wymiar sprawiedliwości – Policja:
- udział w zajęciach prowadzonych przez policję na temat przeciwdziałania agresji i przestępczości.

III. CELE I ZADANIA PROFILAKTYKI

- metody, formy i środki realizacji

Bursa jako placówka opiekuńczo – wychowawcza jest miejscem profilaktyki pierwszorzędowej skierowanej do grupy niskiego ryzyka, polegającej na promowaniu zdrowego stylu życia i zapobieganiu zagrożeniom, w szczególności na rozwijaniu umiejętności radzenia sobie z wymogami życia. Jej celem jest opóźnianie inicjacji lub zachęcanie do abstynencji. Wynika to z zadań bursy, kompetencji wychowawców, a przede wszystkim potrzeb młodzieży.

Program szkolnej profilaktyki to ogół działań chroniących dzieci i młodzież przed zakłóceniami w rozwoju i interwencyjnych w sytuacji pojawiających się zagrożeń.

Cele profilaktyki w bursie to:

I. Doskonalenie umiejętności psychologicznych i społecznych – komunikacja interpersonalna:

1. Wzmacnianie więzi międzyludzkich w grupie jako istotnego czynnika chroniącego przed ryzykownym zachowaniem – integracja.
2. Wzmacnianie pozytywnego obrazu samego siebie.
3. Kształtowanie dobrych relacji interpersonalnych między wychowankami a wychowawcami, personelem - rozwijanie postawy szacunku, zaufania, wzajemnej akceptacji.
4. Wskazywanie pożądaných wzorów zachowań.

II Uświadomienie szkodliwości stosowania używek:

1. Dostarczenie wiedzy o środkach uzależniających: narkotykach, nikotynie, alkoholu oraz zagrożeniach towarzyszących ich zażywaniu.

2. Kształtowanie umiejętności troski o własne bezpieczeństwo w relacjach z innymi – asertywna odmowa.

III Agresji STOP.

1. Zapobieganie i przeciwdziałanie różnym formom agresji.

IV Promocja zdrowego stylu życia, organizacja czasu wolnego – osłabianie czynników ryzyka, wzmacnianie czynników chroniących młodzież przed zaburzonymi zachowaniami:

1. Kształtowanie w wychowankach postaw prospołecznych i prozdrowotnych (odpowiedzialności za własne zdrowie).
2. Rozwijanie pozytywnych uczuć i wrażliwości na drugiego człowieka, empatii wobec osób niepełnosprawnych.
3. Zapoznanie z alternatywnymi do używek sposobami spędzania czasu wolnego.

Metody, formy i środki realizacji

Program realizowany będzie w oparciu o metody aktywne, które pozwalają na większe zaangażowanie wychowanków, umożliwiając im przeżywanie treści poszczególnych zajęć; ułatwiają nawiązanie bliskiego kontaktu z wychowankami, sprzyjają uczciwym, swobodnym wypowiedziom. Przykłady metod aktywizujących możliwych do wykorzystania np.:

- praca w małych grupach,
- dyskusje,
- szkolenia, warsztaty dla wychowawców,
- „burza mózgów”,
- miniwykład,
- drama,
- rysunek,
- pogadanki

Do realizacji celów i zadań wykorzystywane będą środki dostępne w bursie m.in.:

- filmy,
- programy komputerowe,
- plansze,
- publikacje,
- gotowe programy profilaktyczne, które wspomagać mogą pracę wychowawców

z wychowankami.

Zagadnienia profilaktyki w bursie realizowane będą podczas:

- zajęć wychowawczych,
- zajęć o charakterze integracji,
- działań Rady Młodzieży- w organizowanych konkursach plastycznych i wiedzy,
- akcji promujących pożądaną rodzaj zachowań,
- uroczystości grupowych,
- podczas spotkań z pedagogiem, policją, przedstawicielami innych instytucji pozaszkolnych.

Ewaluacja programu profilaktyki

Opracowany program profilaktyczny będzie realizowany w ciągu dwóch lat. Zostanie poddany ewaluacji na zakończenie roku szkolnego 2014/2015. Podstawową formą ewaluacji będą:

- informacje zwrotne od wychowawców,
- zapisy w dziennikach poszczególnych grup wychowawczych,
- obserwacje zachowań wychowanków, zapisy w arkuszach obserwacji,
- wyniki przeprowadzonych konkursów
- informacje z ankiet, wywiadów i rozmów skierowanych do wychowawców i wychowanków,
- hospitacje prowadzone przez dyrektora bursy.

Wnioski z ewaluacji będą przedstawione na Radzie Pedagogicznej, a planowane zmiany zatwierdzone uchwałą.

Spodziewane efekty programu to między innymi:

- upowszechnianie postaw abstynenckich,
- poprawa stosunków interpersonalnych w grupie, komunikacji,
- nabycie umiejętności asertywnych,
- poprawa obrazu samego siebie, świadomość swoich mocnych stron,
- nabycie umiejętności bezpiecznego odreagowywania napięć emocjonalnych, radzenie sobie ze stresem,
- aktywność w działaniu na rzecz zdrowia własnego i innych.

L.P

OBSZAR DZIAŁANIA

CELE ZADANIA

SPOSOBY REALIZACJI

POZIOM ORGANIZACYJNY

TERMIN REALIZACJI

I Komunikacja interpersonalna, integracja wychowanków w grupie:

- wzajemne poznanie się
- budowanie zaufania w grupie
- przygotowanie i przeprowadzenie spotkania integracyjnego

Umiejętność zauważania i nazywania uczuć własnych i innych ludzi. Przeprowadzenie zajęć wychowawczych z wykorzystaniem metod aktywizujących.

Zajęcia wychowawcze metodami aktywizującymi o tematyce:

- Jaki jestem?
- Jakim daje się poznać innym?

Wzmacnianie pozytywnego obrazu samego siebie i umiejętność samooceny.

Organizacja spotkania z psychologiem. Udział wychowanek w spotkaniu z psychologiem nt: „Moje mocne strony. Budowanie pozytywnej samooceny”.

Kształtowanie dobrych relacji interpersonalnych między wychowankami oraz między wychowankami a wychowawcami, personelem.

Wskazywanie pożądaných wzorów zachowań.

Pogłębianie wiedzy i umiejętności w zakresie komunikacji interpersonalnej.

Tworzenie warunków do budowania wzajemnych relacji typu „wychowawca – wychowanka.

Wdrażanie do konsekwentnego przestrzegania swoich obowiązków i korzystania ze swoich praw.

Stosowanie pochwał i nagród.

Cykl zajęć wychowawczych o tematyce:

- zasady współdziałania w grupie,
- wspólne podejmowanie decyzji,

- poszanowanie godności i praw innych.

Organizacja :

- dyżurów w stołówce,
- imprez okolicznościowych,
- wspólnej zabawy,
- pomocy w nauce.

Zapoznawanie lub przypominanie wychowankom praw i obowiązków na podstawie Regulaminu Bursy, Karty Praw Dziecka, Procedur postępowania z młodzieżą w sytuacjach zagrożenia.

II

Uświadomienie szkodliwości stosowania używek na organizm człowieka.

Dostarczanie wiedzy o środkach uzależniających i zagrożeniach towarzyszących ich zażywaniu. Zaplanowanie w grupowych programach wychowawczych cyklu zajęć wychowawczych z wychowankami. Cykl zajęć wychowawczych dotyczących :

a) Uzależnienia – zniewolenie ciała i umysłu – informacje ogólne:

- alkohol
- nikotynizm
- narkotyki

b) Co to znaczy być uzależnionym?

- droga do uzależnienia
- skutki uzależnienia.

Uczucia, emocje i system wartości osób uzależnionych.

Mity i stereotypy na temat alkoholu, nikotyny i narkotyków.

Wykorzystanie filmów video i innych materiałów o tematyce profilaktycznej.

Kształtowanie umiejętności troski o własne bezpieczeństwo w relacjach z innymi – asertywna odmowa. Zaplanowanie w grupowych programach wychowawczych zajęć dotyczących asertywnej odmowy. Zajęcia wychowawcze:

a) Jak mówić nie? Trudna sztuka odmawiania.

b) Techniki asertywnej odmowy

- film „Asertywność”

- ćwiczenia praktyczne :

„nie piję”

„nie palę”

„nie biorę”.

Zapoznanie z działalnością instytucji i organizacji udzielających pomocy uzależnionym:

- Poradnia Leczenia Uzależnień;

- Poradnia Zdrowia Psychicznego;

- Centrum Pomocy Rodzinie

- Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej

- Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna. Zorganizowanie spotkania z kompetentnymi ludźmi, pracownikami, wolontariuszami.

Spotkania z przedstawicielami instytucji udzielającymi pomocy.

III

Zapobieganie i przeciwdziałanie różnym formom agresji.

Zdiagnozowanie przyczyn i źródeł agresji wśród uczniów.

Zapoznanie wychowanków z wynikami ankiety.

Dostarczenie wychowankom wiedzy na temat odpowiedzialności karnej za agresywne zachowanie.

Monitorowanie niepokojących zachowań. Opracowanie ankiety badawczej i przeprowadzenie badań ankietowych wśród mieszkańców bursy w celu poznania źródeł i przyczyn agresji.

Spotkanie z przedstawicielem Policji.

Otoczenie szczególną opieką wychowanków wyróżniających się dużą nadwrażliwością emocjonalną. Praca indywidualna z wychowankiem – rozmowy (informacyjne, ostrzegawcze). Podejmowanie działań mających na celu radykalną zmianę zachowania.

Prowadzenie zajęć o tematyce:

- poznanie siebie
- komunikacja interpersonalna
- postawy asertywne
- kultura słowa
- negocjacje i mediacje w rozwiązywaniu konfliktów.

IV Promocja zdrowego stylu życia, organizacja czasu wolnego. Kształtowanie postaw prospołecznych i prozdrowotnych. Aktywny udział wychowanków w imprezach bursy.

Zaplanowanie pogadanek, zajęć, spotkań o tematyce:

- zdrowy styl życia, higiena osobista
- zdrowe odżywianie, anoreksja, bulimia
- sposoby radzenia sobie ze stresem
- przygotowanie i realizacja uroczystości i imprez zgodnie z harmonogramem imprez.

- zajęcia wychowawcze, spotkanie z psychologiem,

- zajęcia wychowawcze:

„Stres pod kontrolą”

„Skutki stresu”(pozytywne i negatywne oddziaływanie stresu, techniki relaksacyjne)

Organizacja konkursów na:

a) pracę pisemną, tematy do wyboru:

- List do kolegi palącego marihuanę.
- Alkohol przyczyną dramatu jednostki, rodziny, społeczeństwa.

b) plakat, pracę plastyczną na temat uzależnień

Przeprowadzenie konkursów wśród mieszkańców bursy.

Rozwijanie pozytywnych uczuć: wrażliwości, otwartości na drugiego człowieka, empatii wobec osób niepełnosprawnych. Udział wychowanków w akcjach charytatywnych.

Organizowanie pieszych wycieczek. Organizowanie akcji charytatywnych :

- na rzecz dzieci „Oddział dziecięcy” „Mikołajki”
- na rzecz osób niepełnosprawnych
- „Góra Grosza”.
- Piesze wycieczki grupowe na terenie Warszawy

Aneks do programu wychowawczego na rok szkolny 2017/2018.

Działania profilaktyczno – wychowawcze adresowane do rodziców:

- Organizowanie spotkań dla rodziców z udziałem Dyrekcji Bursy oraz wychowawców.
- Prowadzenie rozmów z rodzicami – osobistych, bądź telefonicznych w celu pozyskiwania różnych informacji; podejmowania jednolitych działań.

Działania profilaktyczno – wychowawcze adresowane do nauczycieli:

- Udzielanie wsparcia poprzez organizowanie rad szkoleniowych na terenie bursy
- Udział w szkoleniach zewnętrznych np. WCIES, SANEPID, MSCDN, ORE.
- Współpraca z Poradnią Psychologiczno- Pedagogiczną, Policją, SANEPIDEM oraz z instytucjami, których wymaga aktualna sytuacja.

Działania profilaktyczne:

- Promowanie bezpiecznego korzystania z Internetu; uwrażliwianie na niebezpieczeństwa w sieci.
- Program profilaktyczny „ARS, czyli jak dbać o miłość”.
- Zachęcanie do aktywnych form spędzania czasu wolnego – umożliwianie korzystania z basenu.
- Profilaktyka raka piersi.

